

[Gorrsen.]

landsdelens nyere historie. Loven, som blev til få dage efter genforeningen, var en håndsrækning til den forarmede sønderjyske befolkning, som efter den tyske marks fallit var ude af stand til at klare sig ved egne midler. Det gjaldt handlende, håndværkere og andre næringsdrivende samt landbrugere, fiskere og arbejdere.

Der er gennem årene siden 1920 ydet i alt 19.213 lån indtil udgangen af 1967-68 til et samlet beløb af godt 52 mill. kr. Disse lån har bidraget afgørende til, at den økonomiske genforening med dansk erhvervsliv er lykkedes, og selv om der, tvunget af omstændighederne, har været en vis risikomargen ved ydelsen af de mange lån, har tabene for staten været meget små. De skiftende bestyrelser for lånekassen for Sønderjylland har ved deres store lokale personkendskab bidraget hertil og fortjener tak herfor.

Når man nu som et led i en administrativ forenkling af forvaltningen ønsker udlånsvirksomheden henlagt til Sønderjylland på en sådan måde, at lånekassen i sin nuværende skikkelse som en fond under statskassen ophæves og erstattes af en udlånsfond på 5 mill. kr. i samarbejde med de sønderjyske sparekasser, kan mit parti bifalde dette.

Da loven skal træde i kraft den 1. april i år, må vedtægterne for den nye udlånsfond snarest muligt udarbejdes, så sparekasserne får tilstrækkelig tid til at foretage de nødvendige forberedelser vedrørende overgangen.

Når der i bemærkningerne til lovforslaget er anført, at den nye udlånsfond under sparekasserne skal have en bestyrelse bestående af 5 medlemmer, hvoraf 2 udpeges af finansministeriet, 2 af de sønderjyske sparekasser, mens det femte medlem udpeges af de 4 nævnte medlemmer blandt de sønderjyske amtmænd, vil jeg gerne spørge finansministeren, om det ikke vil være i overensstemmelse med udviklingen på det sekundærkommunale område, at det omtalte femte medlem efter 1. april 1970 bliver amtsborgmesteren. En kort udvalgsbehandling vil være nødvendig.

I øvrigt vil jeg gerne udtale min glæde og tilfredshed med, at den under tidligere regeringer udviste velvilje over for grænselandet,

bl. a. ved oprettelsen af Sønderjyllands Investeringsfond, også præger nærværende lovforslags principper, nemlig hjælp til selvhjælp.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne tilsige en hurtig og velvillig behandling af lovforslaget.

Burgdorf: Lånekassen for Sønderjylland er en af de gode foranstaltninger, som fra dansk side blev iværksat lige efter Sønderjyllands genforening med Danmark i 1920 for at afhjælpe nogle af de økonomiske vanskeligheder, landsdelen var kommet i under fremmedherredømmet og som følge af første verdenskrig. Jeg er overbevist om, at de lånemuligheder, der her blev skabt for erhvervene, har været til uvurderlig gavn og har givet landsdelen det nødvendige økonomiske rygstød i den vanskelige efterkrigstid.

At finansministeren i dag kan fremsætte et forslag om ophævelse af lånekassen for Sønderjylland, ser jeg som et sundhedstegn, et tegn på, at normale forhold efterhånden er ved at gøre sig gældende i landsdelen. Samtidig hilser jeg med glæde, at der oprettes en speciel sønderjysk udlånsfond på 5 mill. kr. på basis af den nuværende lånekasses og de sønderjyske sparekassers midler. Jeg er overbevist om, at der fortsat vil være god brug for denne fond.

Derfor kan det konservative folkeparti anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Johan Philipsen: Vi tager afsked med lånekassen for Sønderjylland i dens nuværende form, idet det dog må erindres, at den i de sidste mange år stærkt har ændret karakter. Jeg skulle på hr. Frøms anbefaling nøjagtig formulere det således, at jeg på landsdelens vegne siger tak for lånekassens virksomhed fra 1920 og til dato.

Lånekassens betydning har jo været stærkt aftagende i de senere år. Årsagen hertil er de små tal, idet inflationen har gjort de beløb, der er tale om, om ikke betydningsløse, så dog af langt mindre værdi.

Jeg skal på venstres vegne give tilslutning til forslaget og har hæftet mig ved, at fondens fremtidige udlån skal foregå efter de hidtidige retningslinjer. Jeg vil give tilslutning til hr. Gorrsens forslag om en kort ud-